BENDROJO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2009 m. gruodžio 10 d.*

Byloje T-195/08

Antwerpse Bouwwerken NV, įsteigta Antverpene (Belgija), iš pradžių atstovaujama advokatų J. Verbist ir D. de Keuster, vėliau Verbist, B. van de Walle de Ghelcke ir A. Vandervennet,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą E. Manhaeve, padedamo advokato M. Gelders,

atsakovę,

dėl, pirma, prašymo panaikinti Komisijos sprendimą, kuriuo buvo atmestas ieškovės pasiūlymas, pateiktas pagal ribotą konkursą, susijusį su etaloninių medžiagų gamybos salės statybomis Etaloninių medžiagų ir matavimų instituto (*Institut des matériaux et*

* Proceso kalba: olandų.

mesures de référence) sklype, esančiame Gelyje (Belgija), ir kuriuo viešojo pirkimo sutartį nuspręsta sudaryti su kitu kandidatu, ir, antra, prašymo atlyginti žalą, kurią tariamai patyrė ieškovė dėl to paties Komisijos sprendimo,

BENDRASIS TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas M. Vilaras (pranešėjas), teisėjai M. Prek ir V. M. Ciucă,

posėdžio sekretorius: J. Plingers, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2009 m. birželio 10 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Teisinis pagrindas

1 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento (OL L 248, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t., p. 74), iš dalies pakeisto 2006 m. gruodžio 13 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006 (OL L 390, p. 1) (toliau – finansinis

reglamentas), 27 straipsnio 1 dalyje, 89 straipsnio 1 dalyje, 91 straipsnio 1 dalyje, 99 straipsnyje, 100 straipsnio 2 dalyje ir 101 straipsnyje numatyta:

„*27 straipsnis*

1. Biudžeto asignavimai naudojami laikantis gero finansų valdymo principo, tai yra, laikantis ekonomiškumo, našumo ir efektyvumo principų <…>

89 straipsnis

1. Visi viešieji pirkimai, visiškai ar iš dalies finansuojami iš biudžeto, sudaromi laikantis skaidrumo, proporcingumo, vienodų sąlygų ir nediskriminavimo principų <…>

91 straipsnis

1. Viešųjų pirkimų procedūros būna tokios:

a) atvira procedūra;

b) apribota procedūra;

c) [projekto] konkursai;

d) derybų procedūra;

e) konkurencinis dialogas.

<…>

99 straipsnis

Vykstant viešųjų pirkimų procedūrai, susitariančioji institucija [perkančioji organizacija] ir kandidatai arba konkurso dalyviai bendrauja taip, kad būtų užtikrintas skaidrumas ir vienodo režimo sąlygos. Sutarties sąlygos arba pradinės paraiškos sąlygos negali būti keičiamos <…>

100 straipsnis

<…>

2. Susitariančioji institucija [perkančioji organizacija] visiems kandidatams arba konkurso dalyviams, kurių pasiūlymai arba paraiškos buvo atmestos, praneša motyvus, kuriais remiantis buvo priimtas sprendimas, ir visiems konkurso dalyviams, kurių paraiškos yra priimtinos ir kurie raštu prašo tokios informacijos, praneša apie laimėjusios paraiškos charakteristikas ir santykinius pranašumus bei konkurso dalyvio, kuris laimėjo konkursą, pavadinimą.

Tačiau tam tikros informacijos negalima atskleisti, jei toks atskleidimas trukdytų taikyti teisės aktus, prieštarautų viešiesiems interesams arba kenktų teisėtiems valstybinių ar privačių įmonių verslo interesams, arba iškraipytų tarp jų sąžiningą konkurenciją.

101 straipsnis

Kol sutartis dar nepasirašyta, susitariančioji institucija [perkančioji organizacija] gali arba atsisakyti viešųjų pirkimų, arba atšaukti konkurso nugalėtojo nustatymo procedūrą, ir tokiu atveju kandidatai arba konkurso dalyviai neturi teisės pareikšti ieškinį ar gauti kompensaciją.

Sprendimas turi būti pagrįstas, ir apie jį turi būti pranešta kandidatams ir konkurso dalyviams.“

2 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatančio išsamias finansinio reglamento įgyvendinimo taisykles (OL L 357, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k. 1 sk., 4 t., p. 145), iš dalies pakeisto 2005 m. liepos 20 d. Komisijos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1261/2005 (OL L 201, p. 3) ir 2006 m. rugpjūčio 7 d. Komisijos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1248/2006 (OL L 201, p. 3) (toliau – įgyvendinimo reglamentas), 122, 138, 139, 148 ir 158a straipsniuose numatyta:

„122 straipsnis

Viešųjų pirkimų procedūrų rūšys

(Finansinio reglamento 91 straipsnis)

1. Sutartys sudaromos, skelbiant paraiškų konkursus ir juose taikant atvirą, ribotą arba derybų procedūrą po to, kai yra paskelbiamas sutarties skelbimas, arba atitinkamais atvejais po kandidatų varžybų taikant derybų procedūrą, prieš tai sutarties skelbimo neskelbiant.

2. Pirkimas vykdant konkursą yra atviras, kai pasiūlymus gali pateikti visi suinteresuoti ekonominiai subjektai <…>

Pirkimas vykdant konkursą yra ribotas, kai visi ekonominiai subjektai gali prašyti leisti jame dalyvauti, tačiau pasiūlymus <…> gali pateikti tik tie kandidatai, kurie atitinka

135 straipsnyje nurodytus atrankos kriterijus ir kuriuos susitariančiosios institucijos [perkančiosios organizacijos] vienu metu pakviečia raštu.

Atrankos etapas gali vykti kiekvienai sutarčiai atskirai <…> arba, kai vykdoma 128 straipsnyje numatyta ribota procedūra, gali būti parengiamas potencialių kandidatų sąrašas.

<…>

138 straipsnis

Konkurso laimėtojo nustatymas ir kriterijai

(Finansinio reglamento 97 straipsnio 2 dalis)

1. Nepažeidžiant Finansinio reglamento 94 straipsnio, sutartys sudaromos vienu iš šių dviejų būdų:

a) taikant automatinio nugalėtojo nustatymo procedūrą, sutartis sudaroma su konkurso dalyviu, kurio tinkamai parengtoje ir nustatytas sąlygas atitinkančioje paraiškoje yra pasiūlyta mažiausia kaina;

b) taikant geriausio ekonominio pasiūlymo procedūrą <…>

139 straipsnis

Neįprastai mažos kainos paraiškos

(Finansinio reglamento 97 straipsnio 2 dalis)

1. Jei konkrečiai sutarčiai paraiškose yra nurodytos neįprastai mažos kainos, susitariančioji institucija [perkančioji organizacija], prieš atmesdama paraiškas vien tuo pagrindu, raštu paprašo informacijos apie paraiškos sudedamąsias dalis, kurias ji laiko svarbiomis, ir jas patikrina, atitinkamai išklausiusi šalis ir atsižvelgusi į pateiktus paaiškinimus <…>

148 straipsnis

Susitariančiosios institucijos [perkančiosios organizacijos] ir konkurso dalyvių kontaktai

(Finansinio reglamento 99 straipsnis)

1. Vykstant konkursui, susitariančioji institucija [perkančioji organizacija] ir konkurso dalyviai gali bendrauti tik išimties tvarka šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytomis sąlygomis.

<…>

3. Jei, atplėšus paraiškas, dėl kurios nors paraiškos reikalingas koks nors paaiškinimas, arba jei akivaizdžios raštvedybos klaidos paraiškoje turi būti ištaisytos, susitariančioji institucija [perkančioji organizacija] gali susisiekti su konkurso dalyviu, tačiau dėl tokio kontakto neturi pasikeisti paraiškos sąlygos.

<…>

158a straipsnis

Atidėjimo laikotarpis iki sutarties pasirašymo

(Finansinio reglamento 105 straipsnis)

1. Susitariančioji institucija [perkančioji organizacija] nepasirašo sutarties arba pagrindų sutarties, kurioms taikoma Direktyva 2004/18/EB, su konkursą laimėjusiu dalyviu, kol nepraeina keturiolika kalendorinių dienų.

Šis laikotarpis skaičiuojamas nuo kurios nors iš šių datų:

a) nuo kitos dienos po tuo pat metu išsiųsto pranešimo apie pasiūlymų atmetimą ir laimėtoją;

b) kai sutartis arba pagrindų sutartis sudaroma pagal derybų procedūrą, iš anksto neskelbiant informacijos apie sutarties sudarymą, nuo kitos dienos po pranešimo dėl sutarties sudarymo, kuris nurodytas 118 straipsnyje, paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Prireikus susitariančioji institucija [perkančioji organizacija] gali sustabdyti sutarties pasirašymą, kad galėtų atlikti papildomą nagrinėjimą, jei tai pateisinama prašymais arba

pastabomis, kuriuos pateikė konkurso nelaimėję ar nukentėję konkurso dalyviai arba kandidatai, arba bet kokia kita jos gauta svarbia informacija. Prašymai, pastabos arba informacija turi būti gauti per pirmoje pastraipoje nustatytą laikotarpį. Sustabdymo atveju visiems kandidatams arba konkurso dalyviams apie tai pranešama per tris darbo dienas priėmus sprendimą sustabdyti sutarties sudarymą. Išskyrus 2 dalyje numatytus atvejus, bet kuri sutartis, pasirašyta nepasibaigus pirmoje pastraipoje nustatytam laikotarpiui, yra negaliojanti. Jeigu sutartis arba pagrindų sutartis negali būti sudaroma su numatomu konkurso laimėtoju, susitariančioji institucija [perkančioji organizacija] gali ją sudaryti su kitu geriausiu konkurso dalyviu.

<…>“

3 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 134, p. 114; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 7 t., p. 132) 2 ir 28 straipsniai suformuluoti taip:

„2 straipsnis

Sutarčių sudarymo principai

Perkančiosios organizacijos ūkio subjektams taiko vienodas sąlygas, jų nediskriminuoja ir veikia skaidriai.

28 straipsnis

Atvirų, ribotų ir derybų procedūrų bei konkurencinio dialogo taikymas

Sudarydamos viešojo pirkimo sutartis, perkančiosios organizacijos taiko nacionalines procedūras, pritaikytas šiai direktyvai.

Jos sudaro tokias viešojo pirkimo sutartis atvirų arba ribotų konkursų būdu <…>.“

Ginčo aplinkybės

4 Tam, kad būtų pastatyta etaloninių medžiagų gamybos salė Etaloninių medžiagų ir matavimų instituto sklype, esančiame Gelyje (Belgija), Europos Komisija nusprendė sudaryti viešojo pirkimo sutartį. Ji nutarė taikyti ribotą procedūrą įgyvendinimo reglamento 122 straipsnio 2 dalies antrosios pastraipos prasme ir 2006 m. gegužės 31 d. paskelbusi skelbimą apie numatomą pirkimą pradėjo ribotą konkursą, susijusį su minėtomis statybomis.

5 Šioje procedūroje dalyvavo ieškovė *Antwerpse Bouwwerken NV*, bendrovė *C.* ir kitos dvi įmonės. Joms buvo perduotos specifikacijos, kurių administracinio priedo 25 punkte

numatyta, kad nagrinėjama viešojo pirkimo sutartis bus sudaryta su mažiausią kainą pasiūliusiu dalyviu, patikslinant, jog:

„Bet kokia santraukoje prašoma kaina turi būti nurodyta, o to nepadarius pašalinama iš konkurso. Tas pats pasakytina apie bet kokius santraukos pakeitimus, kurie gali būti padaryti kandidatams laiku pateikus pastabas.“

6 2007 m. rugsėjo 21 d. ieškovė pateikė pasiūlymą. Buvo pasiūlyta 10 315 112,32 euro kaina.

7 2007 m. lapkričio 5 d. Komisijos vertinimo komitetas parengė pirmą pateiktų pasiūlymų vertinimo ataskaitą. Šioje ataskaitoje, be kita ko, pažymėta, kad „03.09.15 B punkte [bendrovė *C.*] nurodė vieneto kainą, tačiau į bendrą kainą jos neįtraukė. Reikia pridėti 973,76 euro ir tuomet nauja bendra kaina yra 9 728 946,14 euro“; kad „[bendrovė *C.*] taip pat nenurodė E 9.26 punkto vieneto kainos“; kad „[ieškovės] pasiūlyme yra visi duomenys“; kad „tiek [bendrovė *C.*], tiek [kitos įmonės] nenurodė tam tikrų punktų kainos“; kad dėl šios priežasties „jų pasiūlymus reikia laikyti neatitinkančiais reikalavimų“ ir kad „todėl vienintelį reikalavimus atitinkantį pasiūlymą pateikė [ieškovė]“. Atsižvelgdamas į šią išvadą vertinimo komitetas pasiūlė nagrinėjamą viešojo pirkimo sutartį sudaryti su ieškove.

8 2008 m. vasario 27 d. laišku Komisija ieškovę informavo, kad:

— ji laimėjo konkursą sutarčiai sudaryti, tačiau atkreipė ieškovės dėmesį į tai, kad ši aplinkybė niekaip neįpareigoja Komisijos, nes kompetentingos Komisijos tarnybos vis dar gali atsisakyti viešųjų pirkimų arba atšaukti konkurso nugalėtojo nustatymo procedūrą, ir ieškovė neturi teisės gauti kokią nors kompensaciją,

— sutartį bus galima pasirašyti tik praėjus dviem savaitėms, o Komisija pasilieka teisę sustabdyti pasirašymą tam, kad būtų atliktas papildomas nagrinėjimas, jei tai pateisintų kandidatų, kurių pasiūlymai atmesti, pateikti prašymai ar pastabos arba bet kokia kita gauta reikšminga informacija.

9 Atsakydama į 2008 m. kovo 3 d. bendrovės *C.* laišką, kuriuo ši prašė paaiškinti priežastis, dėl kurių buvo atmestas jos pasiūlymas, Komisija 2008 m. kovo 10 d. laiške pažymėjo, kad minėtas pasiūlymas buvo atmestas kaip neatitinkantis specifikacijose ir jų administraciniame priede numatytų sąlygų. Į šį laišką Komisija įtraukė 2007 m. lapkričio 5 d. vertinimo ataskaitos ištrauką, kurioje, be kita ko, pažymėta, kad minėta bendrovė nenurodė santraukos E 9.26 punkto kainos.

10 2008 m. kovo 11 d. laiške, kurį Komisija gavo kitą dieną, bendrovė *C.* pažymėjo, kad jos pasiūlyme nenurodytą santraukos E 9.26 punkto kainą buvo galima aiškiai nustatyti pagal identiškai suformuluoto tos pačios santraukos E. 9.13 punkto kainą. Bendrovė *C.* taip pat teigė, jog atmesti jos pasiūlymą tik dėl šios priežasties yra akivaizdžiai neteisinga, neprotinga ir tai prieštarauja ekonomiškumo principui, juo labiau kad E 9.26 punkto kaina yra tik labai maža bendros sutarties vertės dalis.

11 2008 m. kovo 12 d. laišku Komisija informavo ieškovę, kad vienas iš kandidatų, kurių pasiūlymai atmesti, pateikė informaciją, galinčią pateisinti sutarties pasirašymo sustabdymą pagal įgyvendinimo reglamento 158a straipsnio 1 dalį.

12 2008 m. balandžio 16 d. laišku Komisija paprašė bendrovės *C.* patvirtinti, kad jos pasiūlymą reikia suprasti taip, kad pasiūlyta santraukos E 9.26 punkto kaina yra tokia pati kaip pasiūlyta tos pačios santraukos E 9.13 punkto kaina, t. y. 903,69 euro, ir kad, atsižvelgiant į šią ir 03.09.15B punkte pasiūlytą kainą, kurios ši bendrovė klaidingai neįtraukė apskaičiuodama bendrą pasiūlytą kainą, minėta bendra kaina yra 9 729 849,83 euro.

13 Dviem 2008 m. balandžio 22 d. laiškais, kuriuos Komisija gavo tą pačią dieną, bendrovė *C.* patvirtino, kad toks jos pasiūlymo aiškinimas yra teisingas.

14 2008 m. balandžio 23 d. vertinimo komitetas parengė naują pateiktų pasiūlymų vertinimo ataskaitą, kurioje 3.2.1.3 punkte, be kita ko, nurodė, kad „[bendrovė *C.*] nepateikė E 9.26 punkto vieneto kainos“, tačiau „aiškinamajame laiške ji pažymėjo, jog kaina gali būti nustatyta pagal E 9.13 punktą (903,69 euro), nes šis punktas yra lygiai toks pats“. Jis pridūrė, kad „remiantis šiuo paaiškinimu <…> prie pradinio pasiūlymo reikia pridėti 903,69 euro“ ir kad „kaip pažymėjo Komisijos teisės tarnyba, šią aplinkybę reikia laikyti pasiūlymo išaiškinimu, o ne pakeitimu“. Todėl vertinimo komitetas pasiūlė sudaryti nagrinėjamą viešojo pirkimo sutartį su bendrove *C.* Šioje naujoje vertinimo ataskaitoje ieškovės pasiūlymas buvo tik trečias pagal pasiūlytą mažiausią kainą.

15 2008 m. balandžio 29 d. Komisijos laišku, gautu 2008 m. gegužės 5 d., ieškovė buvo informuota, kad galiausiai ji nelaimėjo konkurso nagrinėjamai viešojo pirkimo sutarčiai sudaryti, nes jos pasiūlyta kaina „buvo didesnė nei ta, kurią pasiūlė konkursą laimėjęs kandidatas“.

16 Tos pačios dienos laišku Komisija informavo bendrovę *C.*, kad nuspręsta su ja sudaryti nagrinėjamą viešojo pirkimo sutartį.

17 Atsakydama į ieškovės prašymą Komisija 2008 m. gegužės 6 d. laiške jai nurodė šiuos papildomus motyvus:

„Pirmą kartą vertinant šį didelės apimties dokumentų rinkinį atrodė, kad jūs laimėsite konkursą, nors jūsų kaina buvo daug didesnė nei ta, kurią pasiūlė dabartinis konkurso laimėtojas. Iš pradžių šio kandidato pasiūlymas buvo atmestas, nes nebuvo nurodyta

nedidelio punkto kaina. Taip pat buvo ir su kitų dviejų kandidatų pasiūlymais. Todėl iš pradžių manyta, kad šie pasiūlymai neatitinka reikalavimų.

[Įgyvendinimo] reglamento 158a straipsnyje numatytu *statu quo* laikotarpiu kiti kandidatai nurodė, kad trūkstama kaina iš tiesų buvo pateikta jų pasiūlymuose. Todėl *statu quo* laikotarpis buvo sustabdytas, kad būtų atliktas papildomas nagrinėjimas. Atlikus naują analizę paaiškėjo, kad kaina, kurios iš pradžių trūko, iš tiesų buvo nurodyta, todėl šios bendrovės pateikė reikalavimus atitinkantį pasiūlymą. Dėl to reikėjo iš naujo įvertinti visus pasiūlymus. Kadangi viena iš šių bendrovių pasiūlė mažiausią kainą, ji laimėjo šį konkursą.“

18 2008 m. gegužės 15 d. laišku, kurį ieškovė gavo kitą dieną, Komisija jai perdavė 2007 m. lapkričio 5 d. ir 2008 m. balandžio 23 d. vertinimo ataskaitų kopijas.

Procesas ir šalių reikalavimai

19 2008 m. gegužės 30 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu pareiškimu ieškovė pareiškė šį ieškinį. Atskiru dokumentu, pateiktu kanceliarijai tą pačią dieną, ieškovė pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 76a straipsnį pateikė prašymą nagrinėti bylą pagreitinta tvarka, kuris buvo atmestas 2008 m. liepos 9 d. Sprendimu.

20 Kitu atskiru dokumentu, pateiktu kanceliarijai tą pačią dieną ir įregistruotu numeriu T-195/08 R, ieškovė taip pat pateikė prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones EB 243 straipsnio bei Procedūros reglamento 104 ir paskesnių straipsnių prasme. Šis prašymas taikyti laikinąsias apsaugos priemones buvo atmestas 2008 m. liepos 15 d.

Pirmosios instancijos teismo pirmininko nutartimi *Antwerpse Bouwwerken prieš Komisiją* (T-195/08 R).

21 Susipažinęs su teisėjo pranešėjo pranešimu, Bendrasis Teismas (penktoji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir, taikydamas proceso organizavimo priemones, numatytas Procedūros reglamento 64 straipsnyje, paprašė Komisiją raštu atsakyti į klausimą ir pateikti tam tikrus dokumentus. Komisija šį prašymą įvykdė.

22 Per 2009 m. birželio 10 d. posėdį buvo išklausytos šalių kalbos ir atsakymai į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus.

23 Ieškovė Bendrojo Teismo prašo:

— panaikinti 2008 m. balandžio 29 d. Komisijos laiške, papildytame 2008 m. gegužės 6 d. laišku, esantį sprendimą atmesti ieškovės pasiūlymą ir 2008 m. balandžio 23 d. Komisijos sprendimą sudaryti nagrinėjamą viešojo pirkimo sutartį su bendrove *C.*, kuris ieškovei buvo perduotas 2008 m. gegužės 15 d. Komisijos laišku,

— konstatuoti deliktinę Komisijos atsakomybę už ieškovės patirtą žalą, kuri bus įvertinta vėliau,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

24 Dublike ieškovė patirtą žalą įvertina 619 000 eurų ir pasilieka teisę vykstant procesui iš naujo ją įvertinti.

25 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

— atmesti ieškinį kaip nepriimtiną arba alternatyviai – kaip nepagrįstą,

— priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl prašymo panaikinti

Dėl ginčo dalyko

26 Pirmu reikalavimu ieškovė prašo panaikinti, pirma, 2008 m. balandžio 29 d. Komisijos sprendimą atmesti jos pasiūlymą ir, antra, 2008 m. balandžio 23 d. Komisijos „sprendimą“ sudaryti nagrinėjamą viešojo pirkimo sutartį su bendrove *C*. Apie šį sprendimą ieškovei buvo pranešta 2008 m. gegužės 15 d. Komisijos laišku.

27 Tačiau reikia konstatuoti, kad, kaip pažymėta šio sprendimo 18 punkte, 2008 m. gegužės 15 d. laišku Komisija tik perdavė ieškovei 2007 m. lapkričio 5 d. ir 2008 m. balandžio 23 d. vertinimo ataskaitas ir kad jose pateiktas ne Komisijos sprendimas, o tik Komisijai neprivalomi vertinimo komiteto pasiūlymai dėl nagrinėjamos viešojo

pirkimo sutarties sudarymo atitinkamai su ieškove ir bendrove *C.* (šiuo klausimu žr. 1999 m. rugsėjo 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Fracasso ir Leitschutz*, C-27/98, Rink. p. I-5697, 33 ir 34 punktus bei 2000 m. vasario 24 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *ADT Projekt prieš Komisiją*, T-145/98, Rink. p. II-387, 152 punktą).

28 Be to, primintina, kad, kalbant apie tarpines priemones, kuriomis siekiama paruošti sprendimą sudaryti nagrinėjamą sutartį, parengiamą per keletą vidinės procedūros etapų, reikia pažymėti, kad negalima pareikšti ieškinio dėl pačių minėtų ataskaitų panaikinimo. Tokį ieškinį galima pareikšti tik dėl priemonės, kuria pasibaigus šiai vidinei procedūrai galutinai nustatoma Komisijos pozicija (šiuo klausimu žr. 1981 m. lapkričio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *IBM prieš Komisiją*, 60/81, Rink. p. 2639, 10 punktą ir 1992 m. gruodžio 18 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Cimenteries CBR ir kt. prieš Komisiją*, T-10/92–T-12/92 ir T-15/92, Rink. p. II-2667, 28 punktą), t. y. šiuo atveju dėl sprendimo atmesti kandidato pasiūlymą ir sudaryti sutartį su kitu kandidatu.

29 Be to, pažymėtina, kad atsakydama į Bendrojo Teismo prašymą pateikti sprendimo sudaryti nagrinėjamą viešojo pirkimo sutartį su bendrove *C.* kopiją Komisija patikslino, jog susiklostant faktinėms bylos aplinkybėms nebuvo kompetentingos tarnybos praktikos priimti formalų sprendimą sudaryti sutartį, tačiau remdamasi vertinimo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir paprašiusi palankios vidinio komiteto nuomonės ši tarnyba konkursą laimėjusiam kandidatui pranešdavo apie sprendimą su juo sudaryti sutartį, o kitiems kandidatams – apie sprendimą atmesti jų pasiūlymus. Per teismo posėdį šalys patvirtino šią praktiką ir apie tai buvo pažymėta teismo posėdžio protokole.

30 Šiomis aplinkybėmis darytina išvada, kad reikia suprasti, jog pirmu reikalavimu ieškovė siekia panaikinti 2008 m. balandžio 29 d. Komisijos sprendimą, kuriuo nagrinėjama viešojo pirkimo sutartis sudaryta su bendrove *C.* ir kuriuo atmestas ieškovės pasiūlymas (toliau – ginčijamas sprendimas). Tos pačios dienos laiškais apie šį sprendimą buvo pranešta tiek minėtai bendrovei *C.*, tiek ieškovei (žr. šio sprendimo 15 ir 16 punktus).

Dėl priimtinumo

Šalių argumentai

31 Komisija pažymi, kad ieškovės pasiūlymas buvo tik trečias suskirsčius pasiūlytas kainas nuo mažiausios iki didžiausios. Dėl šios priežasties, jei Bendrasis Teismas turėtų patenkinti ieškinį, nagrinėjama viešojo pirkimo sutartis turėtų būti sudaryta su antrą vietą užėmusiu kandidatu, o ne su ieškove. Taigi ieškovė neturi jokio suinteresuotumo pareikšti šį ieškinį, kurį dėl šios priežasties reikia atmesti kaip nepriimtiną.

32 Ieškovė mano, kad šį nepriimtinumo pagrindą reikia atmesti remiantis šio sprendimo 20 punkte minėtoje nutartyje *Antwerpse Bouwwerken prieš Komisiją* (21–25 punktai) išdėstytais motyvais.

Bendrojo Teismo vertinimas

33 Primintina, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką ieškinys dėl panaikinimo, pareikštas fizinio ar juridinio asmens, yra priimtinas tik tuo atveju, kai ieškovas yra suinteresuotas ginčijamo akto panaikinimu (žr. 2004 m. rugsėjo 28 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *MCI prieš Komisiją*, T-310/00, Rink. p. II-3253, 44 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką). Toks suinteresuotumas reiškia, kad pats ginčijamo akto panaikinimas gali turėti teisinių pasekmių (žr. 1995 m. rugsėjo 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Antillean Rice Mills ir kt. prieš Komisiją*, T-480/93 ir T-483/93, Rink. p. II-2305, 59 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką) ir kad taip dėl ieškinio baigties gali atsirasti nauda jį pareiškusiai šaliai (šiuo klausimu žr. 2002 m. liepos 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Unión de Pequeños Agricultores prieš Tarybą*, C-50/00 P, Rink. p. I-6677, 21 punktą).

34 Taigi šioje byloje reikia patikrinti, ar galimas ginčijamo sprendimo panaikinimas ieškovei būtų naudingas. Komisija teigia, kad taip nėra, nes tuo atveju, jei ginčijamas sprendimas būtų panaikintas, ji turėtų teisę nagrinėjamą viešojo pirkimo sutartį sudaryti su kandidatu, kurio pasiūlymas užėmė antrą vietą, o ne su ieškove, kurios pasiūlymas buvo trečias.

35 Nors tiesa, kad atmetus bendrovės *C.* pasiūlymą, kaip neatitinkantį specifikacijose numatytų sąlygų, nagrinėjama viešojo pirkimo sutartis nebūtų automatiškai sudaryta su ieškove, taip pat akivaizdu, jog 2008 m. balandžio 23 d. vertinimo ataskaitoje Komisija patikslina, kad antrą vietą užėmusi įmonė, kaip ir bendrovė *C.*, nenurodė tam tikrų santraukos punktų kainos, tačiau atsižvelgdama į minėtos įmonės paaiškinimus Komisija jos pasiūlymą (10 140 841,12 euro) vis dėlto pripažino atitinkančiu specifikacijose numatytas sąlygas.

36 Vieninteliu pagrindu, nurodytu reikalavimui dėl panaikinimo pagrįsti, ieškovė ginčija būtent Komisijos išvadą, kad įmonės, savo pasiūlyme nepateikusios tam tikrų santraukos punktų kainos, pasiūlymas atsižvelgiant į šios įmonės paaiškinimus vis dėlto gali atitikti specifikacijose numatytas sąlygas.

37 Darytina išvada, kad tuo atveju, jei bendrovės *C.* pasiūlymas būtų atmestas dėl ieškovės nurodyto trūkumo, Komisija teisiškai negalėtų sudaryti nagrinėjamos viešojo pirkimo sutarties su antrą vietą užėmusia įmone, kurios pasiūlyme gali būti toks pats trūkumas kaip ir bendrovės *C.* pasiūlyme. Šiomis aplinkybėmis antrą vietą užėmusi įmonė negali būti kliūtis nagrinėjamą viešojo pirkimo sutartį sudaryti su ieškove. Darytina išvada, kad ieškovė yra suinteresuota pareikšti ieškinį ir jos reikalavimas dėl panaikinimo yra priimtinas.

Dėl esmės

Šalių argumentai

38 Pagrįsdama vienintelį pagrindą ieškovė nurodo, kad buvo pažeistas finansinio reglamento 91 straipsnis, įgyvendinimo reglamento 122, 138 ir 148 straipsniai bei Direktyvos 2004/18 2 ir 28 straipsniai. Ji primena, kad nagrinėjama viešojo pirkimo sutartis buvo sudaryta riboto konkurso būdu, kaip tai irgi nurodyta specifikacijų administracinio priedo 2 ir 4.3 punktuose. Iš to paties priedo 25 punkto taip pat matyti, kad, pirma, yra tik vienas sutarties sudarymo kriterijus, t. y. kiekvieno kandidato pasiūlyta kaina, ir, antra, bet kokia santraukoje prašoma kaina turi būti nurodyta, „o to nepadarius pašalinama iš konkurso“.

39 Be to, ribotoje procedūroje negalimos jokios derybos tarp perkančiosios organizacijos ir kandidatų. Pateikę pasiūlymus, kandidatai taip pat negali jų keisti ar papildyti. Todėl specifikacijose numatytų sąlygų neatitinkantį pasiūlymą perkančioji organizacija privalo atmesti. To nepadarius, teisė prašyti patikslinti pasiūlymus prieštarautų kandidatų nediskriminavimo principui ir skaidrumo pareigai, įtvirtintai Direktyvos 2004/18 2 straipsnyje, kuri remiantis specifikacijomis taikoma šioje byloje.

40 Be to, 1993 m. birželio 22 d. Sprendime *Komisija prieš Daniją* (C-243/89, Rink. p. I-3353, 37 punktas) Teisingumo Teismas nusprendė, kad pagal vienodo požiūrio į kandidatus principą reikalaujama, jog visi pasiūlymai atitiktų specifikacijų sąlygas tam, kad būtų užtikrintas objektyvus jų palyginimas. Šis reikalavimas nebūtų įvykdytas, jei kandidatams būtų suteikta teisė į savo pasiūlymus įtraukti išlygas, kurios jiems leistų neįvykdyti specifikacijų „pagrindinių reikalavimų“.

41 Iš vertinimo ataskaitų taip pat matyti, kad, priešingai nei aiškiai reikalaujama specifikacijų administracinio priedo 25 punkte, bendrovės *C.* pasiūlyme santrauka nebuvo iki galo užpildyta, nes nebuvo nurodyta E 9.26 punkto kaina. Būtent dėl šios priežasties vertinimo komitetas 2007 m. lapkričio 5 d. vertinimo ataskaitoje pasiūlė atmesti šį pasiūlymą kaip neatitinkantį reikalavimų. Tačiau 2008 m. balandžio 23 d. vertinimo ataskaitoje tas pats komitetas, įsikišus bendrovei *C.*, pakeitė savo nuomonę.

42 Toks įsikišimas draudžiamas ribotoje procedūroje įgyvendinimo reglamento 122 straipsnio 2 dalies prasme, per kurią neleidžiamos perkančiosios organizacijos derybos su įvairiais kandidatais. Priešingai Komisijos teisės tarnybos nuomonei, minėtai 2008 m. balandžio 23 d. vertinimo ataskaitos 3.2.1.3 punkte, 2008 m. balandžio 22 d. bendrovės *C.* laiško negalima laikyti paaiškinimais, nes jis nėra susijęs tik su jos pasiūlyme jau esančia informacija, bet juo siekiama papildyti šį pasiūlymą nurodant kainą, kurios jame nebuvo. Iš tiesų Komisija leido bendrovei *C.* pakeisti pateiktą pasiūlymą, nors tai draudžiama šiuo atveju taikomoje ribotoje procedūroje.

43 Siūlomos santraukos punkto kainos nenurodymo negalima laikyti raštvedybos klaida įgyvendinimo reglamento 148 straipsnio 3 dalies prasme, net jeigu trūkstamą kainą buvo galima nustatyti pagal siūlomą tos pačios santraukos kito punkto kainą. Tai patvirtina ta aplinkybė, kad vertinimo komitetas 2007 m. lapkričio 5 d. vertinimo ataskaitoje jau buvo ištaisęs raštvedybos klaidą, kurią bendrovė *C.* buvo padariusi pasiūlyme, kai apskaičiuodama bendrą siūlomą kainą neatsižvelgė į tos pačios santraukos 03.09.15 B punkto kainą, ir todėl bendra siūloma kaina padidėjo 973,76 euro.

44 Leidimas bendrovei *C.* papildyti pateiktą pasiūlymą, ieškovės manymu, yra „procedūrinė klaida“. Komisija neturi jokios diskrecijos šiuo klausimu ir turi griežtai taikyti procedūros taisykles. Nusistovėjusi teismų praktika, pagal kurią Komisija turi didelę diskreciją vertinti per sutarčių sudarymo procedūrą pateiktus pasiūlymus, šioje byloje

neturi reikšmės, nes tai yra „procedūrinė klaida“, o ne akivaizdi vertinimo klaida. Dėl tos pačios priežasties proporcingumo principas šiuo atveju netaikomas.

45 Net ir tuo atveju, jei Komisija turėtų diskreciją atsižvelgti į ne iki galo užpildytą santrauką, ji suklydo, nes buvo nusprendusi pašalinti susijusį kandidatą iš konkurso ir pranešti ieškovei apie tai, kad ši laimėjo sutarties sudarymo konkursą, paskui, šiam kandidatui pateikus pastabas, pakeitė savo nuomonę ir su juo sudarė sutartį. Ieškovė taip pat tvirtina, kad nors 2008 m. vasario 27 d. laiške Komisija pasilieka teisę sustabdyti sutarties su ja pasirašymą, dėl to negalima daryti kitokios išvados, nes informuota, kad su ja bus sudaryta sutartis ji turėjo imtis reikiamų priemonių, įskaitant nedalyvavimą kituose konkursuose, tam kad būtų pasirengusi pradėti nagrinėjamoje viešojo pirkimo sutartyje numatytas statybas.

46 Maža to, ieškovės manymu, nors tiesa, kad santraukos E 9.13 ir E 9.26 punktų formuluotės identiškos, vis dėlto kainos, kurią bendrovė *C.* siūlo antram iš šių punktų, negalima nustatyti pagal pirmam punktui siūlomą kainą. Taip pat yra suformuluoti kiti, t. y. E 9.05, E 9.22, E 9.31, E 9.37 ir E 9.43, santraukos punktai. Ieškovė pasiūlė skirtingą kainą kiekvienam iš šių punktų. Kadangi nebuvo galima nustatyti bendrovės *C.* siūlomos E 9.26 punkto kainos, jos pasiūlymą Komisija turėjo atmesti kaip neišsamų, kaip iš pradžių siūlė vertinimo komitetas.

47 Galiausiai ieškovė teigia, kad ginčijamas sprendimas taip pat neatitinka Direktyvos 2004/18 2 straipsnyje įtvirtinto skaidrumo principo, nes nebuvo pateiktos tam tikros perduotų vertinimo ataskaitų kopijų ištraukos, nenurodant objektyvių priežasčių. Todėl, ieškovės manymu, kadangi ji nebuvo visapusiškai informuota, įgyvendinimo reglamento 158a straipsnyje numatytas *statu quo* laikotarpis dar neprasidėjo.

48 Komisija ginčija ieškovės argumentus.

Bendrojo teismo vertinimas

49 Reikia pažymėti, kad pagal teismų praktiką Komisija, priimdama sprendimą sudaryti viešojo pirkimo sutartį konkurso būdu, turi didelę diskreciją dėl informacijos, į kurią reikia atsižvelgti (2002 m. vasario 26 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Esedra prieš Komisiją*, T-169/00, Rink. p. II-609, 95 punktas ir 2006 m. vasario 14 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *TEA-CEGOS ir kt. prieš Komisiją*, T-376/05 ir T-383/05, Rink. p. II-205, 50 punktas). Šiomis aplinkybėmis Komisija taip pat turi didelę diskreciją nustatydama tiek taisyklių, taikomų sudarant viešojo pirkimo sutartis konkurso būdu, turinį, tiek jų įgyvendinimą (minėto sprendimo *TEA-CEGOS i kt. prieš Komisiją*, 51 punktas).

50 Be to, nors perkančioji organizacija turi parengti konkurso sąlygas tiksliai ir aiškiai, ji neprivalo numatyti visų retų atvejų, galinčių pasitaikyti praktikoje (2007 m. balandžio 20 d. Teisingumo Teismo nutarties *TEA-CEGOS ir STG prieš Komisiją*, C-189/06 P, 30 punktas).

51 Specifikacijose numatyta sąlyga turi būti aiškinama atsižvelgiant į jos tikslą, pobūdį ir formuluotę (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 50 punkte minėtos nutarties *TEA-CEGOS ir STG prieš Komisiją* 46 punktą). Jei atitinkama perkančioji organizacija turi abejonių, ji gali įvertinti tokios sąlygos taikymą nagrinėdama kiekvieną konkretų atvejį ir atsižvelgdama į visą reikšmingą informaciją (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 50 punkte minėtos nutarties *TEA-CEGOS ir STG prieš Komisiją* 31 punktą).

52 Be to, atsižvelgiant į šio sprendimo 49 punkte minėtą didelę Komisijos diskreciją, teismas tik patikrina, ar buvo laikytasi procedūros ir motyvavimo taisyklių, ar tikslios

faktinės aplinkybės ir ar nebuvo padaryta akivaizdi vertinimo klaida ir piktnaudžiauta įgaliojimais (žr. šio sprendimo 49 punkte minėto sprendimo *TEA-CEGOS ir kt. prieš Komisiją* 50 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

53 Vykdydamas tokią kontrolę teismas turi nustatyti, be kita ko, ar Komisija, kaip perkančioji organizacija, teisingai aiškina specifikacijose numatytą sąlygą (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 50 punkte minėtos nutarties *TEA-CEGOS ir STG prieš Komisiją* 46 punktą).

54 Taip pat reikia pažymėti, kad įgyvendinimo reglamento 148 straipsnio 3 dalimi institucijoms suteikiama teisė susisiekti su kandidatu tuo atveju, kai pasiūlymą reikia paaiškinti arba kai jame turi būti ištaisytos raštvedybos klaidos. Darytina išvada, kad šios nuostatos negalima aiškinti taip, kad joje numatytomis išimtinėmis ir ribotomis aplinkybėmis institucijoms nustatoma pareiga susisiekti su kandidatais (pagal analogiją žr. 1996 m. gegužės 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Adia interim prieš Komisiją*, T-19/95, Rink. p. II-321, 43 ir 44 punktus).

55 Kitaip galėtų būti tik tuo atveju, jei pagal bendruosius teisės principus dėl šios teisės būtų galėjusi atsirasti Komisijos pareiga susisiekti su kandidatu (šiuo klausimu pagal analogiją žr. šio sprendimo 54 punkte minėto sprendimo *Adia interim prieš Komisiją* 45 punktą).

56 Taip, be kita ko, yra tuomet, kai pasiūlymo sąlygos neaiškios, o iš Komisijai žinomų aplinkybių matyti, kad neaiškumą turbūt galima paprastai paaiškinti ir lengvai pašalinti. Jei tokiu atveju Komisija atmestų šį pasiūlymą nepasinaudodama teise paprašyti paaiškinimų, tai iš esmės prieštarautų gero administravimo principui. Absoliučios Komisijos diskrecijos pripažinimas tokiomis aplinkybėmis prieštarautų vienodo

požiūrio principui (šiuo klausimu žr. 2002 m. rugsėjo 27 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Tideland Signal prieš Komisiją*, T-211/02, Rink. p. II-3781, 37 ir 38 punktus).

57 Be to, pagal proporcingumo principą reikalaujama, kad institucijų priimti aktai neviršytų to, kas tinkama ir būtina siekiamiems tikslams įgyvendinti, ir kai galima rinktis tarp kelių tinkamų priemonių, reikia taikyti mažiausiai suvaržančią, o sukelti nepatogumai neturi būti neproporcingi nurodytiems tikslams (1998 m. gegužės 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo *National Farmers' Union ir kt.*, C-157/96, Rink. p. I-2211, 60 punktas). Pagal šį principą, kai perkančioji organizacija susiduria su neaiškiu pasiūlymu ir prašymas paaiškinti minėto pasiūlymo turinį gali užtikrinti teisinį saugumą taip pat kaip ir neatidėliotinas nagrinėjimo pasiūlymo atmetimas, ji, užuot tiesiog atmetusi suinteresuotojo kandidato pasiūlymą, turi paprašyti jį patikslinti (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 56 punkte minėto sprendimo *Tideland Signal prieš Komisiją* 43 punktą).

58 Tačiau teisinio saugumo sumetimais taip pat svarbu, kad Komisija galėtų tiksliai nustatyti per konkursą pateikto pasiūlymo turinį ir visų pirma įsitikinti, ar jis atitinka specifikacijose numatytas sąlygas. Taigi, kai pasiūlymas neaiškus ir Komisija neturi galimybės greitai ir veiksmingai nustatyti, ką iš tikrųjų reiškia minėtas pasiūlymas, ji tegali jį atmesti (šio sprendimo 56 punkte minėto sprendimo *Tideland Signal prieš Komisiją* 34 punktas).

59 Galiausiai tik Bendrasis Teismas turi nuspręsti, ar kandidato atsakymus į perkančiosios organizacijos prašymą paaiškinti galima laikyti šio kandidato pasiūlymo turinio patikslinimu, ar jie, atsižvelgiant į specifikacijose numatytas sąlygas, tai viršija ir pakeičia šio pasiūlymo turinį (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 49 punkte minėto sprendimo *Esedra prieš Komisiją* 52 punktą).

60 Šioje byloje iš pradžių reikia nuspręsti, ar kandidatui prie savo pasiūlymo pridėtoje santraukoje nenurodžius siūlomos punkto kainos, specifikacijų administracinio priedo 25 punkte numatytą sąlygą reikia aiškinti taip, kad šį pasiūlymą būtina atmesti, kaip iš esmės teigia ieškovė, ar kad jo negalima atmesti, kai nagrinėjamą raštvedybos praleidimą galima paprastai paaiškinti, o trūkstamą kainą – lengvai ir tiksliai nustatyti pagal kitam minėtos santraukos punktui siūlomą kainą, kaip teigia Komisija.

61 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad specifikacijų administracinio priedo 25 punkte numatyta sąlyga siekiama, kad perkančioji organizacija, šiuo atveju Komisija, gautų išsamius paaiškinimus apie tai, kaip bendrą siūlomą nagrinėjamos viešojo pirkimo sutarties kainą kiekvienas kandidatas išskaido į atskiras kainos dalis už įvairius darbus, įtrauktus į šią viešojo pirkimo sutartį.

62 Atsižvelgiant į šiuo klausimu per teismo posėdį šalių pateiktus paaiškinimus, taip pat reikia manyti, kad kiekvieno kandidato įpareigojimu nurodyti visų santraukos punktų kainą siekiama suteikti Komisijai galimybę lengvai patikrinti bendros kiekvieno konkurso dalyvio siūlomos kainos tikslumą ir šios kainos pagrįstumą pagal įgyvendinimo reglamento 139 straipsnio 1 dalį. Galiausiai šiuo įpareigojimu siekiama palengvinti nagrinėjamos viešojo pirkimo sutarties minėtos siūlomos bendros kainos adaptacijas tuo atveju, jei po minėtos viešojo pirkimo sutarties sudarymo paaiškėtų, kad vykdant šią sutartį reikia atlikti papildomus darbus.

63 Dėl specifikacijų administracinio priedo 25 punkte numatytos sąlygos reikia pažymėti, kad minėtus tikslus įgyvendinti niekaip nekliudo Komisijos pateiktas šios nuostatos aiškinimas, pagal kurį pasiūlymas nėra neišsamus ir neturi būti atmestas, jei trūkstamą konkretaus punkto kainą galima tiksliai nustatyti pagal nurodytą kito tos pačios santraukos punkto kainą arba bent jau po to, kai šio pasiūlymo autorius patikslina jo turinį.

64 Kaip pabrėžia Komisija, pastaruoju atveju kalbama ne apie naujos siūlomos kainos įtraukimą į atitinkamą santraukos punktą, bet tik apie pasiūlymo turinio patikslinimą, iš kurio reikia suprasti, kad siūloma konkretaus punkto kaina yra tokia pati kokia siūloma visai kitame identiško ar panašaus turinio punkte.

65 Tokiu atveju, sutinkant su ieškove ir visiškai pažodžiui bei siaurai aiškinant specifikacijų administracinio priedo 25 punkte numatytą sąlygą, dėl akivaizdžių ir nereikšmingų raštvedybos praleidimų ar klaidų būtų galima atmesti ekonominiu požiūriu naudingus pasiūlymus, o tai, kaip teisingai pažymi Komisija, iš tiesų nesuderinama su finansinio reglamento 27 straipsnyje minimu „ekonomiškumo principu“.

66 Tada, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia išnagrinėti, ar Komisija teisingai manė, kad bendrovės *C.* siūlomą santraukos E 9.26 punkto kainą šiuo atveju buvo galima tiksliai nustatyti pagal kito tos pačios santraukos punkto kainą, kurią ši bendrovė siūlė, o dėl to Komisija neatmetė šios bendrovės pateikto pasiūlymo kaip neatitinkančio specifikacijose numatytų sąlygų.

67 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad po to, kai bendrovei *C.* buvo pranešta apie Komisijos sprendimą sudaryti nagrinėjamą viešojo pirkimo sutartį su ieškove, ši bendrovė pagal finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalį iš pradžių paprašė Komisijos informuoti apie motyvus, kuriais remiantis jos pasiūlymas buvo atmestas. Susipažinusi su šiais motyvais, ši bendrovė pagal įgyvendinimo reglamento 158a straipsnio 1 dalį per šioje nuostatoje nustatytą terminą pateikė pastabas, kuriomis prašė Komisijos sudaryti su ja nagrinėjamą viešojo pirkimo sutartį teigdama, kad prie jos pasiūlymo pridėtos santraukos E 9.26 punkto kainos netrūko, nes ją buvo galima aiškiai nustatyti pagal punkte E 9.13 pasiūlytą kainą (žr. šio sprendimo 9 ir 10 punktus).

68 Taip pat pažymėtina, kad iš prie ieškovės ir bendrovės *C.* pasiūlymų pridėtų santraukų ištraukų, kurias Bendrojo Teismo prašymu pateikė Komisija, matyti, kad E 9.05, E 9.13, E 9.22, E 9.26, E 9.31, E 9.37 ir E 9.43 punktai suformuluoti identiškai ir susiję su tais pačiai įrengimo darbais, t. y. pusiau automatinio dujų cilindrų perjungimo centro įrengimu.

69 Septynis minėtus punktus vieną nuo kito galima atskirti, pirma, pagal nagrinėjamo įrenginio vietą, nes kiekviename punkte nurodoma skirtinga patalpa ar laboratorija. Tačiau per teismo posėdį šalys nurodė, kad šio įrenginio vieta negali turėti įtakos jo kainai, taigi ir kiekvieno kandidato siūlomai atitinkamo punkto kainai.

70 Antra, šiuos septynis punktus vieną nuo kito taip pat galima atskirti pagal dujų, kurioms nagrinėjamas įrenginys bus naudojamas, pobūdį. Taigi įrenginiai, su kuriais susiję E 9.05, E 9.22, E 9.31, E 9.37 ir E 9.43 punktai, bus naudojami nedegioms dujoms. Kita vertus, E 9.13 ir E 9.26 punktuose numatyti įrenginiai bus naudojami propanui, kuris yra degios dujos.

71 Per teismo posėdį Komisija pažymėjo, ieškovei neprieštaraujant, kad tai, ar atitinkamos dujos yra degios, gali turėti įtakos nagrinėjamo įrenginio kainai, taigi ir kiekvieno kandidato siūlomai atitinkamo punkto kainai. Bendrasis Teismas konstatuoja, kad iš santraukos, pridėtos prie ieškovės pasiūlymo, ištraukos matyti, jog ši pasiūlė tokią pačią kainą (880,69 euro) kiekviename iš E 9.05, E 9.22, E 9.31, E 9.37 ir E 9.43 punktų, susijusių su nedegiomis dujomis, ir kitą kainą (1 016,92 euro) kiekviename iš E 9.13 ir E 9.26 punktų, susijusių su degiomis dujomis.

72 Kalbant apie bendrovę *C.*, iš santraukos, pridėtos prie jos pasiūlymo, ištraukos matyti, kad ji taip pat pasiūlė tokią pačią kainą (782,63 euro) kiekviename iš E 9.05, E 9.22,

E 9.31, E 9.37 ir E 9.43 punktų. Be to, E 9.13 punkte ji pasiūlė 903,69 euro kainą, tačiau nenurodė jokios prie jos pasiūlymo pridėtos santraukos E 9.26 punkto kainos.

73 Taip pat reikia konstatuoti, kad tiek ieškovės, tiek bendrovės *C.* pasiūlymuose nagrinėjamam įrenginiui, kai jis skirtas naudoti nedegioms dujoms, siūloma kaina sudaro 86,60 % kainos, kuri siūloma už tą patį įrenginį, kai jis skirtas naudoti degioms dujoms propanui.

74 Iš to matyti, kad Komisija teisingai manė, jog tai, kad prie bendrovės *C.* pasiūlymo pridėtos santraukos E 9.26 punkto kaina nėra nurodyta, yra tiesiog šio pasiūlymo raštvedybos klaida ar bent jau neaiškumas, kurį galima paprastai paaiškinti ir lengvai pašalinti. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta šio sprendimo 68–73 punktuose, darytina išvada, kad kaina, kurios trūksta bendrovės *C.* pasiūlymo santraukos E 9.26 punkte, negali būti kitokia nei ta, kurią ši bendrovė siūlo E 9.13 punkto (903,69 euro), ir kad tik per neapsižiūrėjimą minėta bendrovė šios kainos nenurodė santraukos E 9.26 punkte.

75 Šiomis aplinkybėmis Komisija galėjo pagal įgyvendinimo reglamento 148 straipsnio 3 dalį ir nepažeisdama specifikacijų administracinio priedo 25 punkte numatytos sąlygos paprašyti, kad bendrovė *C.* paaiškintų savo pasiūlymo turinį.

76 Neturi reikšmės tai, kad šis bendrovei *C.* skirtas prašymas paaiškinti buvo pateiktas po to, kai ši bendrovė pareiškė pastabas dėl jos pasiūlymo atmetimo. Kaip teisingai pažymi Komisija, jei pagal įgyvendinimo reglamento 158a straipsnio 1 dalį gavusi pastabas ji

neturėtų teisės prašyti paaiškinimų, kurių, jos manymu, reikia, ir prireikus atšaukti savo sprendimą sudaryti nagrinėjamą viešojo pirkimo sutartį ir teisės ją sudaryti su kitu kandidatu, ši nuostata visiškai netektų prasmės.

77 Gavusi bendrovės *C.* atsakant į prašymą paaiškinti pateiktą patvirtinimą, kad jos pasiūlymą iš tiesų reikia suprasti taip, kad E 9.26 punkte siūloma kaina yra tokia pati, kokia siūloma E 9.13 punkte (žr. šio sprendimo 12 ir 13 punktus), Komisija padarė teisingą išvadą, jog šis pasiūlymas atitinka specifikacijose numatytas sąlygas ir tada nagrinėjamą viešojo pirkimo sutartį sudarė su minėta bendrove, nes jos pasiūlyta kaina buvo mažiausia.

78 Ieškovės pateikti argumentai negali paneigti šios išvados. Pirma, reikia pažymėti, kad, priešingai nei teigia ieškovė, Komisija su bendrove *C.* nepradėjo draudžiamų derybų tam, kad pakeistų jos pateikto pasiūlymo turinį, bet tik pasinaudojo įgyvendinimo reglamento 148 straipsnio 3 dalyje numatyta teise paprašyti paaiškinti šio pasiūlymo turinį.

79 Antra, kalbant apie ieškovės argumentus, susijusius su vienodo požiūrio į kandidatus principo, minimo Direktyvos 2004/18 2 straipsnyje ir finansinio reglamento 89 straipsnio 1 dalyje, pažeidimu, reikia pažymėti, kad šis principas negali sukliudyti Komisijai pagal įgyvendinimo reglamento 148 straipsnio 3 dalį pasinaudoti teise prašyti paaiškinti pasiūlymus po vokų su pasiūlymais atplėšimo, tačiau naudodamasi šia teise Komisija visus kandidatus privalo traktuoti vienodai (šiuo klausimu pagal analogiją žr. šio sprendimo 56 punkte minėto sprendimo *Tideland Signal prieš Komisiją* 38 punktą).

80 Šiuo atveju Komisija laikėsi vienodo požiūrio į kandidatus principo, nes paaiškinimų ji paprašė ne tik iš bendrovės *C.*, bet iš visų kandidatų, kurių pasiūlymuose, be kita ko, buvo padaryta tokia pati klaida kaip bendrovės *C.* pasiūlyme, t. y. nenurodytos prie šių kandidatų pasiūlymų pridėtų santraukų tam tikrų punktų kainos (žr. šio sprendimo 7 ir 17 punktus). Tokių paaiškinimų nebuvo paprašyta iš ieškovės, nes prie jos pasiūlymo pridėtoje santraukoje netrūko jokios kainos ir tokie paaiškinimai nebuvo reikalingi. Vis dėlto, kaip matyti iš 2008 m. balandžio 23 d. vertinimo ataskaitos, vertinimo komitetas taip pat padarė tam tikrus ieškovės pasiūlymo pataisymus, dėl kurių jos pasiūlyta bendra kaina šiek tiek sumažėjo.

81 Galiausiai taip pat reikia atmesti šio sprendimo 47 punkte trumpai išdėstytą ieškovės argumentą, kad nebuvo pateiktos Komisijos jai perduotų vertinimo ataskaitų kopijų tam tikros ištraukos ir taip pažeistas skaidrumo principas, o tai reiškia, kad dar neprasidėjo įgyvendinimo reglamento 158a straipsnio 1 dalyje numatytas sutarties pasirašymo atidėjimo laikotarpis.

82 Šiuo atžvilgiu iš pradžių reikia pažymėti, kad per teismo posėdį ieškovė negalėjo paaiškinti, kokią reikšmę šis laikotarpis turi šioje byloje, patikslinant, kad nėra ginčijama, jog ieškinys buvo pareikštas per nustatytą terminą.

83 Tada reikia pažymėti, kad ieškovės prašymas, į kurį Komisija atsakė perduodama įvertinimo ataskaitų kopijas, buvo pateiktas po to, kai buvo priimtas ginčijamas sprendimas. Todėl tai, ar Komisijos atsakymas į šį prašymą išsamus, negali paneigti ginčijamo sprendimo, kurį vienintelį prašoma panaikinti, teisėtumo.

84 Galiausiai bet kuriuo atveju reikia pažymėti, kad skaidrumo principas, numatytas tiek finansinio reglamento 89 straipsnio 1 dalyje, tiek Direktyvos 2004/18 2 straipsnyje, turi būti suderintas su viešojo intereso, valstybinių ar privačių įmonių teisėtų verslo interesų ir sąžiningos konkurencijos apsauga, kuri pateisina finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalies antrojoje pastraipoje numatytą galimybę neperduoti tam tikros informacijos kandidatui, kurio pasiūlymas atmestas, kai to reikia, kad būtų užtikrintas šių reikalavimų laikymasis.

85 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad vienintelis pagrindas, kurį ieškovė nurodo reikalavimui dėl panaikinimo pagrįsti, yra nepagrįstas ir todėl šį reikalavimą reikia atmesti.

Dėl prašymo atlyginti žalą

Šalių argumentai

86 Ieškovė teigia, kad Komisija neteisėtai leido bendrovei *C.* pakeisti arba papildyti pasiūlymą, kurį ji pateikė po šio pasiūlymo pateikimo, ir taip pažeidė nuostatas, kuriomis remiamasi ieškinyje dėl panaikinimo. Šis pažeidimas yra pakankamai akivaizdus, nes Komisija akivaizdžiai ir šiurkščiai nesilaikė diskrecijos vertinti

pasiūlymus ribas ir pažeidė aukštesnę teisinę galią turinčias normas, kuriomis siekiama apsaugoti asmenų interesus, įskaitant, be kita ko, nediskriminavimo ir skaidrumo principus. Be to, ieškovės patirta žala yra tiesioginė Komisijos padarytų pažeidimų pasekmė. Ši žala taip pat yra neišvengiama ir pakankamai aiškiai numatoma.

87 Ieškovė priduria, kad jos prašymas atlyginti žalą yra priimtinas. Ieškovės teigimu, pagal EB 288 straipsnio antrąją pastraipą pareikštas ieškinys dėl žalos atlyginimo negali būti nepriimtas remiantis tuo, kad patirtos žalos dydis neaiškus. Iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, kad žalos dydžio nustatymas atidedamas, jei nustatant ieškinio dėl žalos atlyginimo pagrįstumą dar neturima duomenų, kurių reikia žalos dydžiui apskaičiuoti. Anot ieškovės, darytina išvada, kad tikslus tariamai patirtos žalos dydžio apskaičiavimas pareiškiant ieškinį dėl žalos atlyginimo nėra būtina sąlyga, kad toks ieškinys būtų priimtinas.

88 Ieškovė pažymi dėjusi pastangas, kad su ja būtų sudaryta nagrinėjama viešojo pirkimo sutartis, pateikdama prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones ir pareiškusi ieškinį pagrindinėje byloje, kai dar nebuvo žinoma laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūros baigtis. Taigi ji tvirtina, kad ieškinyje laikinai apsiribojo prašymu pripažinti Komisijos atsakomybę ir pasiliko teisę vėliau pateikti patirtos žalos dydžio įvertinimą. Be to, aišku, kad nurodyta žala yra neišvengiama ir pakankamai akivaizdi, nes nekelia abejonių tai, jog nagrinėjamos viešojo pirkimo sutarties nevykdymas mažina jos apyvartą. Toks sumažėjimas neginčytinai turi neigiamos įtakos jos pelnui atitinkamu mokestiniu laikotarpiu. Be to, Belgijos teisės aktai nustato fiksuotą šios žalos dydį – 10 % nagrinėjamos viešojo pirkimo sutarties vertės. Ieškovė taip pat pateikia savo auditoriaus ataskaitą, kurioje jai padaryta žala įvertinta 619 000 eurų, ir pasilieka teisę prireikus iš naujo įvertinti minėtą žalą. Komisijos teisė į gynybą nebuvo pažeista, nes ši institucija visada galėjo pateikti gynybos argumentus dėl ieškovės atlikto žalos įvertinimo.

89 Komisija visų pirma teigia, kad prašymas atlyginti žalą nepriimtinas, nes ieškovė Bendrojo Teismo tik prašo pripažinti, kad buvo padaryta žala, kurią ji tariamai patyrė dėl Komisijos veiksmų, tačiau šios žalos dydžio neapskaičiuoja. 1994 m. rugsėjo 23 d. Sprendime *An Taisce ir WWF UK prieš Komisiją* (T-461/93, Rink. p. II-733, 42 ir 43 punktai) Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad toks reikalavimas nepriimtinas.

90 Alternatyviai Komisija teigia, kad prašymą atlyginti žalą reikia atmesti kaip nepagrįstą, nes šiuo atveju nėra įvykdyta nė viena iš trijų sąlygų, kurios pagal teismų praktiką turi būti įvykdytos.

Bendrojo Teismo vertinimas

91 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką tam, kad būtų pripažintas pagal EB 288 straipsnio antrąją pastraipą pareikšto ieškinio dėl žalos atlyginimo pagrįstumas, turi būti įvykdytos kelios sąlygos, t. y. veiksmai, kuriais kaltinamos institucijos, turi būti neteisėti, žala turi būti reali ir turi egzistuoti priežastinis ryšys tarp nurodytų veiksmų ir žalos (1982 m. rugsėjo 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Oleifici Mediterranei prieš EEB*, 26/81, Rink. p. 3057, 16 punktas ir 1996 m. liepos 11 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *International Procurement Servines prieš Komisiją*, T-175/94, Rink. p. II-729, 44 punktas). Jei nėra tenkinama nors viena iš šių sąlygų, visą ieškinį reikia atmesti, nesant reikalo nagrinėti kitų sąlygų (1994 m. rugsėjo 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *KYDEP prieš Tarybą ir Komisiją*, C-146/91, Rink. p. I-4199, 19 ir 81 punktai ir 2002 m. vasario 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Förde-Reederei prieš Tarybą ir Komisiją*, T-170/00, Rink. p. II-515, 37 punktas).

92 Šioje byloje nagrinėjant reikalavimą dėl panaikinimo jau buvo pažymėta, kad ginčijamas sprendimas nėra neteisėtas.

93 Dėl šios priežasties, neįvykdžius sąlygos, susijusios su veiksmų, kuriais kaltinama Komisija, neteisėtumu, prašymą atlyginti žalą reikia atmesti kaip nepagrįstą, nesant būtinybės nuspręsti dėl jo priimtinumo.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

94 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi ieškovė pralaimėjo bylą, ji turi pagal Komisijos pateiktus reikalavimus padengti išlaidas, įskaitant susijusias su laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (penktoji kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. ***Antwerpse Bouwwerken NV*** **padengia bylinėjimosi išlaidas, įskaitant susijusias su laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra byloje T-195/08 R.**

Vilaras Prek Ciucă

Paskelbta 2009 m. gruodžio 10 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.